

En plan mod indbrud

Det fysiske miljø har stor betydning både for den oplevede tryghed og den egentlige risiko for kriminalitet, herunder bl.a. indbrud. Indtænkes præventive, fysiske tiltag i udformningen af vores byer kan det medvirke til at skabe større tryghed og samtidig sænke kriminaliteten. Flere danske kommuner har taget kampen op mod indbrud i private hjem.

Af Anja Meier Sandreid, projektleder, Dansk Byplanlaboratorium

Der planlægges stadig mange parcelhusområder i Danmark. De er populære, men drømmen om privathed har ofte en bagside – blandt andet i form af indbrud. Tallene taler deres klare sprog. Villaer er uden sammenligning den foretrukne boligtype for indbrudstyve. I 2019 blev 77% af indbrud i Danmark begået i villaer, selvom boligtypen kun tegner sig for 58% af danske husstande iflg. Det Kriminalpræventive Råd.

Villaområder findes tilbage fra 1800-tallet, men det store boom kommer med bilens udbredelse.

I 1950'erne og 1960'erne blev mange enkle etplanshuse opført, i 1970'erne kom typehuse på halvanden etage med saddeltag til, ligesom der i dag opføres en del nye boligområder med lignende arkitektur. I samme periode er vores byer i højere grad blevet funktionsopdelt. I dag er størstedelen af private boliger tomme i dagtimerne, mens erhvervsområderne står tomme i aften- og nattetimerne. Det skaber gode muligheder for hærværk og indbrud.

Fortsættes

”

Hvad er det for en type arkitektur, vi har, og som vi ønsker. Og hvad gør vi med al den bygningsmasse, der allerede er opført. Hvis du kigger på 1970'ernes byplanlægning, hvor man lavede sovebyer og så med et lukket stisystem bag husene. Det er jo det, vi i dag kalder flugtveje for indbrudstyre.”

Peter Esbech Mathiesen, Arkitekt i Hjørring Kommune og del af "Hjørring fri for indbrud".

Indbrud og kriminalitet kan forebygges med naturlig overvågning. Men i villa- og parcelhuskvarterer kan carporte og høje hække være årsag til, at udsyn og overblik mindskes plus, at tyven får nemme gemmesteder

Indbrud bag ligusterhækken

Der er flere grunde til, at villaer oftere er udsat for indbrud end andre boligtyper. Risikoen for at blive opdaget i en villa eller et parcelhus er mindre end andre boligtyper. Der er ofte relativ stor afstand til naboer, og med et stakit eller en hæk rundt om hvert hus og ofte også carporte eller skure har indbrudstyven nemme gemmesteder. En typisk villa byder også på flere flugtveje igennem terrasse- eller kælderdøre. Tyvenes aktivitetsniveau er højt i de perioder, hvor folk typisk ikke er hjemme. I villaer sker indbrud fortrinsvis mellem kl. 17 – 20 i det mørke halvår. Derudover sker der flest indbrud i ferierne.

COVID-19 har dog vendt op og ned på indbrudsmønsteret. I 2020 blev der anmeldt 17.430 indbrud i danske huse, lejligheder og sommerhuse. Det er det laveste antal indbrud siden 1977 og en halvering i forhold til 2014 ifølge Danmarks Statistik. Coronapandemien har ændret vores hverdag på mange måder. Mange har arbejdet hjemme-

fra, haft børn hjemme fra daginstitution eller skole og har undladt at tage på ferie langt fra hjemmet. Det kan ses i indbrudsstatistikkerne. Men forventningen er, at indbrudsraten desværre stiger igen, når vores hverdag bliver som før. I 2019 var der tre gange så mange indbrud i private hjem i Danmark som i vores nabolande målt pr. indbygger. Derfor er der stadig brug for at forhindre indbrud i private hjem.

Kommuner forebygger indbrud

Flere danske kommuner har taget kampen op mod indbrud i private hjem. Med få greb kan indbrud i private boliger forebygges. Det mest oplagte er at indbrudssikre hvert enkelt hus. Kun hvert 12. hus i Danmark er godt sikret mod indbrud. Ifølge Bo trygt vurderes to tredjedele af husenes sikringsniveau som meget usikkert eller mindre sikkert. I Holland og England har der i flere år været lovkrav om indbrudssikring i nybyggeri af boliger. Det har betydet, at antallet af indbrud i de to lande er væsent-

ligt reduceret. Det har også været til politisk forhandling i Danmark, men lovgivning om indbrudssikring af boliger er det ikke blevet til.

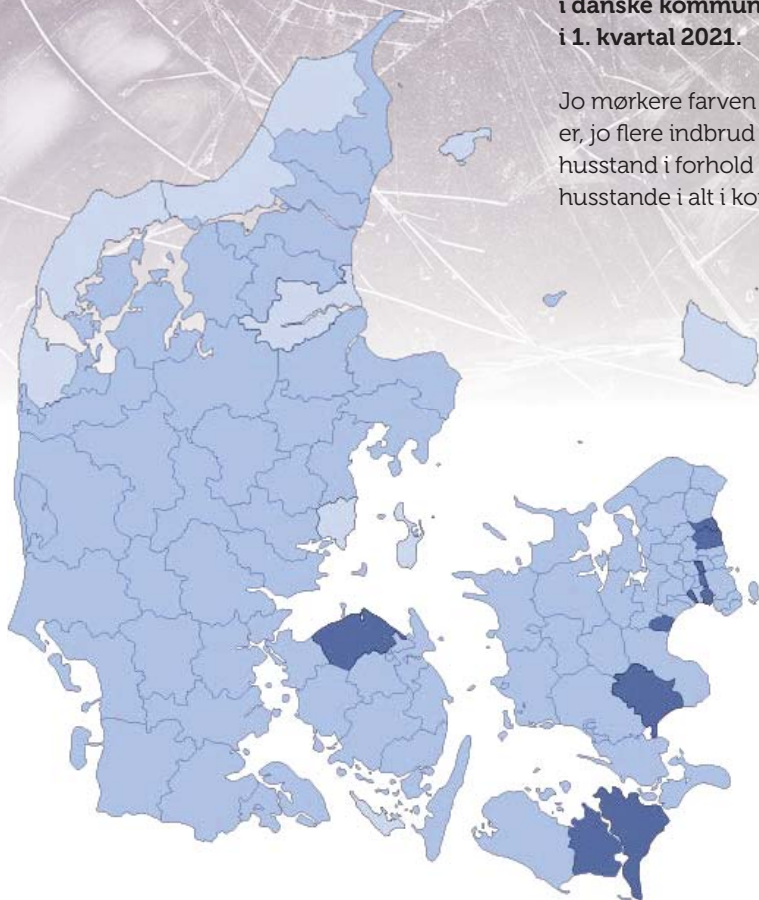
I stedet må man i Danmark bero sig på oplysning til og dialog med boligejerne. Det arbejde er Bo trygt-kommunerne i gang med. Her gælder det sikring af den enkelte bolig, hvor blandt andet skalsikring, belysning og hækkens højde kan tænkes ind i indbrudsforebyggelsen. På tryghedsvandring giver kommunens tryghedsmedarbejdere sammen med det lokale politi konkrete råd til indbrudsforebyggelse, men arbejdet med tryghed handler i lige så høj grad om at fordrø til det gode naboskab og nabohjælp. Det ved man virker. Kommunerne, der er med i Bo trygt, har desuden forskellige tilgange til indbrudsforebyggelse, som du kan læse mere om på de følgende sider.

Liv mellem husene

Igennem de seneste årtier har opfattelsen af kriminalitetsforebyggelse

Anmeldte indbrud i boliger i danske kommuner i 1. kvartal 2021.

Jo mørkere farven på kortet er, jo flere indbrud er der pr. husstand i forhold til antal husstande i alt i kommunen.

Kommuner med flest indbrud i forhold til antal husstande 1. kvartal 2021

Rødovre
Hørsholm
Hvidovre
Nordfyns
Gentofte
Vallensbæk
Herlev
Solrød
Faxe
Guldborgsund

Top 10

Kommuner med færrest indbrud i forhold til antal husstande 1. kvartal 2021

Læsø
Ærø
Bornholm
Lemvig
Hjørring
Odder
Jammerbugt
Samsø
Thisted
Mariagerfjord

Bund 10

ændret sig. I dag fokuseres ikke kun på en potentiel gerningsmand, men også på den konkrete situation, omgivelserne og muligheden for opsyn. Læs mere om dette i artiklen Bymiljø og kriminalitet. Det betyder, at kommunerne faktisk også kan nedbringe kriminalitet og indbrud ved at tage et kig på det fysiske miljø.

Indbrud og kriminalitet kan forebygges ved at inddrage kriminalpræventive principper i byplanlægningen og i udformningen af vores byer og boliger. Det har man bl.a. forsøgt at indtænke ved planlægningen af Egebjerggård i Ballerup Kommune, som også er beskrevet i dette tema. Ved forebyggelse af kriminalitet tænker de fleste måske på høje hegn og videoovervågning, men det kan faktisk have den modsatte effekt. I stedet skal der tænkes i en naturlig overvågning i byrum og omkring boliger. Placering af vinduer og døre i den enkelte bolig har f.eks. stor betydning. Her kan man desuden overveje, om beplantning og hegn hindrer udsyn og giver blinde

vinkler. Ved et kig på adgangsveje, stisystemer og p-pladser kan der også sikres naturlig overvågning af boliger, veje og fællesarealer.

Det handler om at skabe byrum og boligområder, hvor der færdes mennesker det meste af døgnet. En blanding af funktioner kan være en vej til det. Fællesarealer og byrum skal formes, så flere er interesserede i at færdes og opholde sig der. Tænk på Jan Gehls mantra om liv mellem husene. Kantzoner eller en klar markering af ejerforhold mellem områder, fx offentligt, halvoffentligt eller privat er andre greb, der virker kriminalpræventivt. Belysning omkring den enkelte bolig og på fællesarealer er ligeledes en effektiv måde at forebygge kriminalitet og indbrud. De otte kriminalpræventive råd finder du på næste side. Indbrudsforebyggelse og tryghed handler i bund og grund om at skabe godt forbundne og integrerede byområder. En god plan skaber færre indbrud og større tryghed.

Bo trygt

Bo trygt-samarbejdet har til formål at reducere antallet af indbrud i private hjem. TrygFonden, Realdania, Viden-centret Bolius og Det Kriminalpræventive Råd står bag initiativet. Tryghedsarbejdet sker i samarbejde med politiet og har primært været henvendt kommunernes borgere.

Furesø, Hjørring, Aarhus og Sønderborg Kommuner var de første Bo trygt-kommuner. Initiativet er nu udvidet med Esbjerg, Greve, Solrød, Hørsholm, Rudersdal og Allerød Kommuner.

Læs mere om nogle af Bo trygt-kommunerne på de følgende sider.